

Sahibi :
İst. Cam İşçileri Sendikası
Yazı işlerini fiilen idare edenler:
H. TURKÂY
N. ŞEKER; H. KARA
Basıldığı yer:
TÜRKİYE TİCARET Matbaası

CAM-İŞ

Devlet Nüshası

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır.
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve meslekî Gazete

YIL : 1 Sayı 7 | Her Ayın 1 inde çıkar | Paşabahçe — İstanbul | Adres: Cam İşçileri Sendikası, 1 MAYIS 1953 | Fiatı : 10 Kuruş

TEFTİŞ ELEMANLARININ YETİŞTİRİLMESİ MESELESİ

Yazan
Prof. Orhan TUNA

1936 da neşredilip neşri tarihinden bir yıl sonra meriyete konulan İş kanunumuzun gerek lafs, gerek ruh itibarile gerçekten modern bir eser olmasına, diğer memleketlerdeki emsalini nazaran vahdet, insicam ve her şeyden evvel de himaye fikrinin vüsati itibarıle arz etmemesine rağmen tatbikat bakımından kanunumuzun hemen değilse bugüne kadar memnuniyet verici olmaktan pek uzak bulunmamasının sebebleri üzerinde duran ve düşünceler belli başlı bir kaç noktaya parmak basmaktadırlar.

Bunlardan biri ve belkide en ehemmiyetlisi teftiş ve murakabe elemanlarının gerek seçiminde, gerek yetiştirilmesinde bugüne kadar icap eden titizliğin gösterilmemiş bulunmasıdır.

Bütün sanayii memleketlerinin son derece ehemmiyet verdikleri bu cihet bizde şimdiye kadar bir çok hallerde hatır ve gönül, dostluk ve arkadaşlık gibi objektif olmayan mülâhazalara feda edilmiştir.

Esasen İş Müfettişlerimizin menşeleri gözden geçirilecek olursa bu iddiamızın nekadar isabetli olduğu anlaşılır. Nitekim İstanbul ve çevrelerinde istihdam edilen iş müfettişlerimizin intihabında asla menşe ve tecanüz aranmamış ve aslında iktisadî ünitelerde kullanılacak olan kimselerin gayet kuvvetli bir iktisadi ve sosyal talim ve terbiye görmüş olmaları icap ederken bu nokta tamamen ihmal edilmiştir.

Alâkalı Vekâlet bu ağır ih-

Devamı Sayfa 4 de

Yeni Çalışma Vekilimiz

İstifa eden sabık Çalışma Vekili Sâmet Ağaoğlu'nun yerine, son kabine değişikliğinde, Çalışma Vekilliğine Giresun Meb'usu Hayrettin Erkmen tâyin edilmiştir.

Hayrettin Erkmen; Siyasî Bilgiler mezunu olup; Cenevre ve Lozanda iktisat ve hukuk tahsilini ikmal etmiştir. İktisat doktorudur.

Cam - İş, bu kıymetli ve genç Bakanımızı tebrik eder, işçiler için hayırlı ve başarılı muvaffakiyetler temenni eder.

Yunanistan Çalışma Kongresinde falsolu sesler

Yunanistan Çalışma kongresinde bulunmak üzere Atina'ya giden Türkiye İşçi Sendikaları Konferedasyonu Başkanı İsmail İnan daha kongrenin ilk gününde yapılan siyasî tezahüratlar (!) yüzünden toplantıyı terkedip memleketimize hareket etmiştir.

Sadece işçi sendikalarını ve işçi mevzularını ilgilendiren bu kongrede, söz alan Yunanlı bir delege esas mevzuları bir tarafa bırakıp, siyasî mevzulara geçmiş ve Kıbrıs adası için emellerini açıklamış bu durum büyük tezahürata sebep olmuştur.

Bu çirkin ve nahoş durum karşısında kongreyi terkeden Konfederasyon başkanımızı, kongreye icabatı için ne kadar çalışmışlarsa da artık, muvaffak olamamışlardır. Büyük teessüre uğrayan İsmail İnan, dost bildiğimiz Yunanistandan hemen ayrılmıştır.

Konfederasyon başkanimızın bu hareketini bütün Türk işçileri tavsip etmiştir.

Bahar eylencesi

Paşabahçe Cam Fabrikasının her sene yaptığı mutat yemekli, Bahar eğlencesi, 10/Mayıs Pazar günü yapılacaktır.

Bütün mensupların iştirak edeceği bu eğlencede, Caz, plâklar, çeşitli spor gösterileri, oyunlar, sürprizler ve zengin bir eşya piyangosu bulunacaktır.

Yine bu eğlencede bir şiir müsabakası yapılacak, kazanana hediyeler verilecektir.

O gün için müessese bahar yemekleri hazırlatacaktır.

Müessese, Sendika ve mümessillk adına Turgut Savaşkurt, İbrahim Tandoğan, Nevzat Şeker ve Aziz Kur'adan müteşekkil bir komite gerekli hazırlıklar için vazifelendirilmişlerdir.

Not : Şiir müsabakasına bütün mensupların çocukları iştirak edebilir. Kayıtlar başlamıştır.

Ayrıca Güreş, Boks, Futbol vs. içinde kayıtlara başlanmıştır.

İş yerimizde mümessil seçimi

Uzlaştırma ve Tahkim nizamnamesi hükümlerince günlerdir iş yerimizde de Mümessil seçimine ait hazırlıklar yapılmış olup; nihayet 20.4.1953 Pazartesi günü sabahı işçilerimiz reylerini kullanmaya başladı. Bu hal Salı sabahına kadar devam etti. Salı günü saat 8 de rey sandığı açılarak reyler tasnif heyeti tarafından tasnif edildi. Neticede aşağıdaki arkadaşlar asil mümessilliğe seçilmişlerdir.

Hasan Türkay
Cemil Gider
Nevzat Şeker
İbrahim Tandoğan
Sermet Caynak.

Kendilerini tebrik eder; vazifelerinde muvaffak olmalarını Cam-iş candan diler.

Bir numaralı dert : Hastahana

«Bugüne kadar her yeni Çaışma Vekili Boğazın Anadolu yakasında bir hastahane kurulmasına taraftar olmuş, fakat müsbet netice alınamamıştır. Yeni Vekil bu mevzuda alıştığımız atlatma taktiğine inşaallah ihtiyaç duymaz».

Yazan
NEVZAT ŞEKER

Hidivi köşkü nün görünüşü

Boğazın Anadolu yakasında bilhassa işçinin kesif bulunduğu semtlerde bir sigorta hastahanesine olan ihtiyaç hergün biraz daha artmakta bu ihtiyacı biz işçiler kadar Sigortanın birer kıymet olan Doktor-

Devamı Sayfa 4 de

Sun'i Etiket alma sevdası

Bir işçi yazar arkadaşım geçen sayıda yeni bir sendika kurulmak istenildiği yarı ciddi yarı şaka bir lisanla belirtmekte idi. Nitekim kısa bir zaman sonra bu haber tahakkuk etti. Başarılar dileriz.

Mevsimsiz teşebbüste nazım rol oynayan 1. No. lu müteşebbis bu konudaki hayretim karşısında mesleği gibi beni tenvir etti.

Efendim Gaye sıfat sahibi olmak imiş. (Boş dememiş - ler baş olda soğan başı ol) diye. İşverenlere bir usta olarak çıkmak başka imiş bir sıfat sahibi olarak çıkmak yine başka imiş. Bunun için düşünmüşler, taşınmışlar sempati ve teveccühlerini bir türlü kazanamadıkları işçilere nisbet yaparcasına bir ustalar sendikası kurmuşlar. Kendi kendilerine aldıkları bu sıfatla şimdi cevherler bir biri - ni takip edecek.............. Artık kuvvetini sanki kütlelerden almış birer kahraman gibi gezecekler, konuşacaklar, ve dolayısile mucizeler yaratacaklar. Hayırlısı Allahtan.

Dünün boş meydanında hakiki kalbe dayanmadan birer baş ve sıfat sahibi olan bu arkadaşların yarattıkları eserleri ve gayeleri bilmekteyiz. Ve yine biliriz ki dünün korkakları gün olmuş karşımıza birer mücahit olarak çıkmışlar kendilerine haklı veya haksız imtiyazlar sağlamışlardır. Bu günün düşünüş ve çalışma şeklini düne kiyasla mukayese etmek isterlerse yaptıkları eserler mevcut işçi asarları karşısında ecür, bücür kalır. Hiç bir tahrik kenetleşmiş hakiki bağları bu aile topluluğu içerisinde çözemiyecek ve güdülen menfi gayeye asla muvaffak olamayacaklardır.

SEYFİ LABUT

Toplulukla iş ihtilafımız

1/1/1953 tarihinde müesseseye açmış olduğumuz iş ihtilafımız İl Hakem Kurulunun uzun tetkikinden sonra karar işçiler lehine neticelenmiştir.

Fakat hayat şartlarının günden güne arttığını nazarı itibara alan sendika, zâten işçileri tatmin etmeyen karara itiraz edip Yüksek Hakem Kuruluna göndermeye karar vermiştir.

Bütün işçiler Yüksek Hakem Kurulunun adil kararını sabırsızlıkla beklemektedir.

SAĞLIK BAHİSLERİ

Tüberkilozun Ana hatları

Yazan : Dr. Lütfi ATAY
İşçi Sigartaları Dahiliye
Mütehassısı

Medeniyet kurulduğundan beri bilinen bu hastalık, başlangıçta türlü isimler altında yad edilmiştir. Memleketimizde de, halk arasında «İnce hastalık» denmesi, teşhisinin ilk zamanlar güç ve hastalık bir hayli ilerledikten sonra yapılmasındandır. O zamana kadar hasta bir hayli erimiş, avurtları içeri çökmüş, elmacık kemikleri barizleşmiş, gözeri çökük ve kirpikler daha bariz bir şekil almış olduğundan, şahsın daha hassas bir ifade taşıması halka «ince hastalık» ismini koydutmuştur. Bugün dahi teşhis vasıtalarının ilermesi ve «Robert Koch» un on dokuzuncu asır sonlarında mikrobunu bulması sayesinde pek erken devirlerde, hastanın bünyesi sağlam ve şişmanlığını muhafaza ettiği zamanlarda da Verem teşhisini koyduğumuz zaman hasta ve etrafı hayret içinde kalıyor. Hele erken teşhis edilip iyi bir tedavi görenler kısa bir zamanda eskisinden daha şişman oldukları için çoklarımız verem olduğuna inanmak istemiyoruz. Hakikaten «Koch» un bulduğu tüberkiloz basili incecik bir çizgi gibi mikroskop âleti altında binlerce defa büyütüldüğü halde bir metre ölçüsünün milimetrę işaretleri gibi görünür. Bu nazik duruşu ile mel'un mikrop nice dev gibi insanları eritmiş, nice aile ocaklarını söndürmüştür.

Fakirliğin, sefaletin düşmanı olduğundan bugün dahi bizim gibi fakir ve öksüz yaşayan milletlere harplerden büyük zararlar verdiriyor.

......Biz Tiberküloz denince daha ziyade akciğer veremini anlarız. Halbuki basil her yerleştiği yerde, derimizde, akcigerimizde, kara ciğerimizde, böbreğimizde; barsaklarımızda, beyinde, kemiklerimizde hastalık yapabilir.

Mikrop hastanın öksürürken çıkardığı damlacıklarda veya tozlara karışmış balgam parçacıklarndan hava yolu ile vücudumuza girdiği gibi, bu damlacıkları yutmak veya süt gibi gıdalarla hazım ve kan yolu ile de yayılır. Nadiren deri ve tenasül yolu ile de geçer. Ekseri hava yolu ile Vereme tutuluruz. Bu bulaşma süt çocukluğu ve ilk çocukluk devirlerinde fazladır. Ve daha ziyade toplu bir halde yaşayan şehir, kasaba halkından, güneş görmiyen, iyi gıda almayan kötü şerait içinde yaşayan, her hastalığı yere tüküren, hasta olduğu halde ufacık yavrucuklara sokulan, öpen, vesaitlerde ağzına mendil koymadan öksüren saygısızların ve bu gibileri cezalandırılmasını bilmeyen memleketlerin topluluklarında çok görülür.

— Devamı Var —

İşletme Şefi Fethi Arman Almanyaya gitti.

Şişe ve Cam sanayisiyle ilgili otomatik makinalar üzerinde ihtisas yapmak üzere müessesemiz İşletme Şefi B. Fethi Arman Almanya'ya gitmiştir. Orada 6 ay kalacaktır. Bu zaman zarfında sanayimizle ilgili bir çok mevzular hakkında da ayrıca tetkik ve etüdlerde bulunacaktır.

Bu münasebetle hareketinden bir gün evvel sendikamıza gelen Fethi Arman bütün işçi arkadaşlarla vedalaşmak imkânını bulamadım.

Bu itibarla Cam-İş gazetesi vasıtasiyle bütün işçi arkadaşlarına veda ettiğini bildiririz.

Sanayiimzi dolayısiyle memleketimiz için hayırlı ve faydalı olacak olan bu teşebbüslerin devam etmesi elzemdir. Müessesemizin sevk ve idaresinde nazım rolünü oynayan Meclisi idaremîz, bundan böyle daha bir çok mühendis ve hattâ usta, işçilerimizden de Almanyaya gönderip Cam sanayiimiz üzerinde ihtisas yapmalarına sebep olurlarsa muhakkak sanayiimizde de malî ve teknik bakımından bir tekâmül olacaktır.

Umum Müdürümüz sayın Adil Aktuluğ'un bu mevzuda daha çok himmet ve gayretlerini görmek istiyoruz.

Kıymetli Doktor Lütfi Atay Paşabahçeden ayrıldı.

Semtin bütün işçilerinin, sevgi ve hürmetlerini kazanan Paşabahçe dispanseri Dahiliye Mütehassısı Dr. Lütfi Atay Bominti kısımları dahiliye mütehassıslığına tayin edilerek Paşabahçe'den ayrılmıştır.

Cam-İş yazı ailesinin kıymetli bir rüknü olan Dr. Atay'ın yazılarını yine muntazaman Cam - İş'te okuyacaksınız.

Not : Dr. Lütfi Ataü bütün işçi arkadaşlara gazetemiz vasıtasiyle veda etmektedir.

Yeni bir tayin

Dr. Lütfi Atay'dan boşalan Paşabahçe Dispanseri Dahiliye mütehassıslığına, dahiliye mütehassısı Dr. Tarık Kıratlı tayin edilmiştir.

Cam - İş Dr. Kıratlı'ya muvaffakıyetler diler.

Bayan İşçi Arkadaşlara öğütlerim.

Yazan
Dr. Naci BUÇUKOGLU
İşçi Sigortaları kurumu Paşabahçe Dispanseri Nisaiye
Mütehassısı

Bayan işçi arkadazlara ikinci bahis, olarak «Doğum» a başlıyorum. Bugüne Sigorta teşkilâtı doğumları 21 gün evvel ve doğumdan 3 âzamî 6 hafta sonraya kadar istirahat vermektedir. Hamile ve loğusa arkadaş için, bence yalnız doğumdan önceki 21 günlük zamanı azdır. O da en aşağı 6 hafta kadar olmalı, çünkü gebeliğin son zamanlarında bilhassa ağır iş sanayinde çalışan arkadaşlarda, bundan evvelki yazılarımda belirttiğim gibi damar, kalpakciğer hastalıklarına yaklanmaları daha fazladır.

Ağrısı tutan bir hamileyi derhal bir hastahaneye veya doğum evine götürmek en doğru hareket olur. Evlerde doğum yapmanın ben taraftarı değilim. Doğum hiç ihmale gelir iş değildir. Bilhassa ilk çocuklarda bu hal dhaa ziyade göz önünde tutulmalıdır. Bayanlar alacakları enteksiyonları bu devirde alırlar. (Loğusalık humması) denilen yüksek ateşli, pis kokulu akıntılı, çarpıntılı hastalık bu zamanda gelir. Eski insanlar (al basucası) diye bu hâdiseden çok çekinirlerdi. Bugün bu iş sadece pislikten ileri gelen bir haldir. Ve yeni keşfedilen ilâçlar sayesinde korkulacak bir durum almaktan kurtulunmuştur.

Bugün dünyada her iş yerlerinde nasıl bir çocuk kreşi varsa, yanıbaşında en aşağı 5. 10 yataklı bir doğum servisi de mevcuttur. Doğumlar bilâistisna bu serviste yapılmakta, her loğusa 7 günden evvel çıkarılmamaktadır. Aynı zamanda muayyen günlerin haricinde katiyen ziyaretçi kabul edilmemekte, anne ve çocuğun hayatı için icap eden her türlü tedbirler alınmaktadır.

Kıymetli Arkadaşlarım; Loğusalık esnasında erken ayağa kalkmanın veya Ebe, Hekim arkadaşların söyledikleri hususlara dikkat etmenin faydaları kendi hayatınız için lüzumludur. Bu arada bilhassa baharlı, biberli ekşi turşu gibi acı olan şeylerle et yemeklerini mümkün olduğu kadar az yemek, süt için bilhassa sulu olan gıdaları tercih etmelidir.

(Devamı Var)

İşçi ailel rinin muayeneleri

Müessemiz, ayda 250 liradan az kazançlı işlerimizin hasta çocuklarına ilâç parası vermekte idi. Çalışma Bakanlığın almış olduğu karar üzerine işçi ailelerine de sigorta tedavi etmeye başlayınca Müessesemiz bu sosyal yardımı kesmişti.

Fakat İşçi Sigortaları işçi ailelerini tedavi ettiği halde ilâç parasını vermemektedir.

Bunun üzerine sendikamız vaziyeti Umum Müdürümüze bildirmiştir.

Vaziyetin inceliğini anlayan hayırsever Umum Müdürümüz Adil Aktuluğ yine eskisi gibi ayda 250 liradan az alan işçilerimizin hasta çocuklarının ilâç paraları müessesemizin vereceğini bildirmiştir.

iş yerimizde bazı meseleler

Faktör usulüne dayanan demode olmuş, akort sistemi ile çalışan Paketleme servisinde azami 100 bin paket randıman verilirken bu akort sisteminin tadil ve islâh edilmesi neticesi randıman 180 bin pakete çıkmıştır.

Bu vesile ile işçinin kazanma gücü artmış ve müessese ziyadesiyle randımanın artmasiyle mezkûr sistem değişikliğinden ötürü fazla kâr sağlamıştır.

Hal böyle iken finisaj ve tezyinat servisinde de modern işletmeciliğe yakışır, bir akort sisteminin tatbikiyle işçilerin kazancı ve randımanın artması sağlanabilir kanaatindeyiz.

Bu hususta alâkalıların gerekli inceleme yaparak, mesleğe lâyik olduğu ehemmyeti vereceklerinden eminiz.

Hasan Türkay

İşçinin kâra ve kararlara iştirâk hakları

Yazan :
Dr. Ekmel ZÂDİL

(2)

a) Kâra iştirak mefhumu: Bir iktisadî işletmenin kârına bizzat, müteşebbisin kendisinden mada başkalarının da iştiraki muhtelif iktisadî faraziler ve hukukî şekiller altında vaki olabilir. Kaideden kâra iştirak sermaye ile iştirakle meydana gelir. Fakat sermayeden ayrı olarak say'in de kâra iştirakile imkân verilebilir. Bu hallerde kâra iştirak ettirilecek işçi, müstahdem ve memurların hususî bir şekilde ücretlendiril - mesine gidilir. Kâra iştirak keyfiyetinden, bir iktisadî işletmenin ücretli personelinin sabit ücretlerden ayrı muntazam olarak işletme kârından bir hisse olması anlaşılmaktadır. Bu dağılacak hisse, her personelin işletmedeki gördüğü işe, çalıştığı senelerni miktarına ve başarı derecesine göre ayrı ayrı hesaplanarak tediye edilir. Yani bir işletmenin sene sonunda elde ettiği safi kârlar sadece sermayedarlara tevzi edilmek, işletmenin tevsiine ayrılmakla iktifa edilmeyip, bunun bir kısmı da sene dahilinde işletmenin kârlı çalışmış olmasına yardımlarının bir mükâfatı olarak işçilere dağıtılır.

Sabit ücretlerin tediyesinden sarfınazar edilecek olursa, bu takdirde kâra müstahdemlerini iştirak ettiren işletme, tamamiyle bir istihsal kooperatifi karakterini iktisap etmiş olacaktır ki kâra iştirakten gaye bu değildir.

Bir işletmenin elde ettiği organik kâr yani işletmenin malûm ve muayyen faaliyetinden, çalıştığı branşa ait muamelelerden elde ettiği kâr; say'in, sevki idarenin ve sermayenin müşterek çalışma neticesinde elde ettikleri kârı bu sıradaki hisselerine göre tevzi etmek, prensibi gözönünde tutulabilir. Prof. Siebr'e göre (işçilere kârdan ayrılacak olan hisse fuzulî bir bağış değil, emeklerinin istihsal randımanında ve kârın meydana gelişindeki fiilî ve hakikî kıymetlerinin bahşettiği bir iştirak hakkı mahiyetini haizdir.)

Kâra iştirakin işletme personeli üzerinde yapacağı iyi tesirler sayesinde işletmelerde daha verimli ve rasyonel çalışma meydana gelmesi beklenebilir. İşletmenin kârına iştirak ettirileceğini bilen bir kimse bu kârın, kendi hissesi de ona göre artacağından, mümkün olduğu kadar fazla olması için işletme idarecilerinin sarfedecekleri gayretlere bütün güçleriyle katılmaları beklenebilir. Nitekim Almanya'da yapılan tecrübeler neticesinde bu nizama göre organize edilen işletmelerde işçi ve müstahdemlerin işe karşı artan alâkaları sayesinde produktizite (müstahsiliyetin in % 30 nis-

Devamı Sayfa 4 de

Sendikacının vazifesi ve sorumluluğu

Yazan: Şaban YILDIZ

(2)

Bize göre Sendikanın klâsik felsefesi «İstemek» tir. Fakat ne istediğini ve niçin istediğini de bilmesi ve ispat etmesi lâzımdır.

Memleketimizde altı seneden beri yüzlerce Sendika kurulmuş, bunun yanında Mahalli Birlikler, Federasyonlar ve Nihayet Türk - İş Konfederasyonu kurmak suretiyle nazari bakımdan teşkilâtlanmış görünmektedir.

Bu mesleki teşekküllerin Ana nizannamelerine bir göz atacak olursak müşterek bir noktada birleşmiş olduklarını görürüz. Oda Şudur:

«...Amacı üyelerinin hak, hukuk, Ve menfaatlarını korumak, mevcut kanunlar çerçevesi içinde üyelerinin Meden', iktisadî, içtimaî, Kültürel ve sosyal seviyelerinin yükselmesine çalışmaktır...» der. Görülüyorki Sendikalar, Sosyal Adalet ister, Sendika kendi hürriyetini ister, Toplanma hakkı ister, Grev hakkı ister, İş emniyeti ister Medenî bir insan olduğunu ispat etmek ister Yarının garanti altına alınmasını ister sekiz saatten fazla çalışmamasıtı ister, İyi ücret almasını ister. İşsizlik sigortası ister, yapılan vaadlerin Üstrüplü birer oyalama siyaseti olmamasını ister; Çünkü maalesef bizde siyaset umumiyetle «ustruplu yalan söylemek sanaatı olarak zihinlerde yer almış bulunmaktadır - Söz hürriyeti ister. Velhasılı kelâm Anatüzüklerinin gayeler bölümündeki anahatlarını tahlil edersek hep «İster»lerle karşılaşmış olduğumuzu görürüz.

İtiraf etmek lâzımdır ki Sendikalarımızı idare eden idareci arkadaşların hepisi yıllardan beri istiyor, istiyoruz. Bu sahada çok çalışıyoruz, fakat plânsız ve programsız çalıştığımızıda söylemeliyiz.

Bir soru açalım. Temsil ettiğimiz İşçinin hak, hukuk ve menfaatını hangi ölçüler çerçevesi içinde koruyacağız, kıstamız ne olacaktır?

Bu soruya karşılık vermek çeşitli bilimlerin alanına giren, bir çok ihtisasları ilgilendiren önemli bir iştir.

Türk Sendikacılarına bu bilgiyi verecek bir mektep henüz memleketimizde kurulmuş olmadığına göre bu bilimi Kitapta okumakla, okuduğumuzu anlamakla ve bu suretle tam bir medeni cesaretle edindiğimiz bilgiyi bütün çıplaklığı ile hizmet ettiğimiz işçilere anlatmakla kabildir. Bunun yanında Sendikacı, Memleketin iktisadi, ekonomik, kültürel ve hatta siyasi politikasını da adım adım takip etmesi bir zarurettir. Hükümetin politikasını takip edemiyen bir sendikacı, temsil ettiği teşekkülün ana nizannamesinde Gaye olarak yer alan «İşçi topluluklarının İçtimaî, medenî ve sosyal seviyelerini yükseltmek» şeklindeki hükümlerini tahakkuk ettirmesine imkân olmadığına göre, Kof ve manasız birer kelime olmaktan başka bir şey ifade etmezler.

Kabul etmek lâzımdır ki Sendikacılığının beşiği sayılan İngiltere, Amerika, Fransa gibi ileri memleketlere nazaran biz bir buçuk asır gerideyiz. O memleketlerde Sendikacılık hakkında yüzlerce ciltlik kitaplar tab ettirilmiş bulunmasına karşılık teessürle ifade edelim ki memleketimizde bu sahada henüz ciddi bir eser göremiyoruz. Buda münevverlerimizin her nedense çekingenliğinden ileri gelmektedir. Vebali ve günahi onların boyunlarındadır.

Hamiş:
Bay. N. Alpat

Alakanıza teşekkür ederim. İnsan hakları beyannamesinin T. B. M. M nin tastikinden geçmesine lüzum yoktur kanaatındeyım. Çünkü, Bu beyannameyi Birleşmiş Milletler camiası kabul etmiş bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Anayasasını T. B. M. M. si tastik etmiş bulunduğuna göre İnsan hakları beyannamesini de otomotikman kabul etmiş oluyoruz. Hürmetler.

Ş. Y.

Türk - İşin Haberleşme Bülteni

Türk'iş Konfederasyonu tarafından bir «Haber Bülteni» çıkarılmış bulunmaktadır.

Konfederasyon bu bültenin çıkarılmasındaki gayeleri şu şekilde izah ediyor.

1 — «Yukarıda tarifini yaptığımız müstakbel bir gazetenin temelini, bütün işçi arkadaşlarımızın fikirlerinden istifade etmek suretile sağlam olarak atmak.

2 — «Konfederasyonun çalışmaları hakkında mensuplarına ve memleket efkârına bilgi vermek ve fikir istihsal et.»

CAM-İŞ : Maddî ve teknik eleman bakımından mahrum olan Konfederasyonumuzu, çıkarmış olduğu bu «Türk'iş Haber Bülteni» den dolayı tebrik ve Türkiyemizin bütün işçi teşekküllerinin bu hayırlı işe alâka ve yardım göstermelerini temenni eder.

İş yerimizde mesleki kurslar

Her sene olduğu gibi bu sene de iş yerimizde açılan meslekî kurslar nihayet bulmuştur. Bu kursa iştirak eden işçi arkadaşlarımız imtihana tâbi tutulup, muvaffak olanlar taltif edilmişlerdir.

Mehmet Tuncer, Mustafa Duyal, Hasan Bekler, Yakup Akın, Tufan Kuru pekiyi derece ile, Kadri Cengiz, Nuri Soytük, Behçet Uluışık, Osman Pıtırlı, Niyazi Ada, Ziya Osman, Mustafa Yıldırım, Aziz Kuru iyi derece ile, Kâmil Ağır, İbrahim Şengöçen, Hasan

Devamı Sayfa 4 de

İç meselelerimiz

Yazan : SEYFİ DEMİRSÖY
Sendikalar Birliği Bşk.

Yakın bir mazide intişar hayatından çekilen «HÜRBİLEK» gazetesinin yerinde yenilerini ve daha olgunlarını görmek Sendikacılara cidden bir gönül ferahlığı vermektedir.

«CAM - İŞ» Gazetesi bunlardan biridir. İlk günlerinde her ne kadar yalnız Cam sanayiini ve say'ini ilgilendiren mevzularda neşriyat yapmış ise de halen bütün imkânları ile Türk İşçisinin meseleleriyle alâkadar olmaya başlaması övünelecek bir harekettir. Hali-le, İstanbul Şişe Cam Sanayii İşçileri Sendikası İdareci ve üyeleri bu ileri görüşte hisseleri büyüktür.

İşçi meselelerinin müzakeresinde ortaya çıkarılmasında ve hallinde büyük bir feragatinefs ile ve insan takatı üstünde çalışan dostum Cemil Gider «Cam - İş» e bir yazı yazmamı istedi.

İşte bu vesile ile bu sütunlarda bir arzunun yerine getirilmesi siz sevgili işçi arkadaşlarımla hasbihalde bulunuyorum.

Yazılacak, münakaşası yapılacak o kadar büyük ve derin işçi meseleleri çok ki bunlardan birisini tefrik etmek, bana epeyce güç geldi.

İlerde «CAM - İŞ» in idarecilerinin müsamahasına sığınarak bu sütunlarda say'i, sermayeyi ve Sendikacılığımızı ilgilendiren mevzularda görüşlerimi açıklayabileceğimi ümit ederek; yakında icra edilecek olan İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin kongresi hakkında halen kulaktan kulağa söylenen ve hattâ gazetelerde neşredilen bazi fikirler üzerinde durmak isterim.

Deniliyor ve yazılıyor ki iki hizip kongre arifesinde faaliyete geçti ve biribirini kündeye getirmeye çalışmaktadır.

Yedi aylık devresinde tam bir ahenk, ciddiyet, liyakat ve vazifesini müdrik olarak çalışan Birlik Yönetim kurulunun üyelerinden bazılarının bir takım tertipler hzaırlıyacaklarına ihtimal bile vermek istemiyorum.

952 — 853 devresinin bende uyandırdığı kanaat budur. Mevcut ahengin, ciddiyetin ve bağlılığın önünmüzdeki ve diğer devrelerde daha da mükemmelleşeceğini, perçinleşeceğini mutlak olarak inananlardanım.

Bu kanaatimde belki yanılabilirim. Aksi kanaat besleyenler çıkabilir. Gün geçtikçe kendilerine hizmet edenleri daha iyi anlayan Türk İşçisinin sağ duyusunun yanılmayacağını bilmeleri lâzımdır derim.

Menfaatini kitle menfaati üstünde tutanları yani menfaatperestleri tam şuurlandığını son yapılmak istenen açık hava mitingine — Bilâhare bu mevzu üzerinde etraflıca duracağım — havanın şiddetli muhalefetine rağmen akın etmekle ispat eden, halen kendisini temsil etmekle şeref duyduğum ve hayatın boyunca şeref duyacağım Türk İşçisi kendilerine vazife vermemekle lâyık oldukları cevabı vereceğinden eminim.

işçinin sağlığı ve işçi Sigortaları

949 senesinde işçinin sağlığını korumak maksatı ile ihtas edilen işçi sigortaları maalesef bugüne kadar işçilerimizin sıhhatini tamamen temin edememektedir. Yine sigortalardan yer, yer şikâyetler yapılmaktadır.

Bu şikâyetler arasında işçi sigortaları Paşabahçe dispanseri de bulunmaktadır. Binlerce işçinin sıhhatini temin eden dispanserde dört klinik mevcuttur. (Dahiliye, Hariciye, Nisaiye, Diş) Ekseri hastalar dahiliyeden şikâyetçi olurlar yeni bir usüle göre dahiliye servisine muayeneye gelen hastalar numaraya tâbidir. Sigortada Normal mesai saat 10,30 da başlar, saat 12,00 ye kadar on beş numara verilir. Numara almak için hastalar sabahın erken saatlerinde evlerinden çıkarlar, hasta kâğıtlarını yaptırırlar, işin tuhafı bu ya bu vizite kâğıtları noter senedi gibi dört imzaya tâbidir. İmza edecek âmirler saat 9,30 da yerlerine oturur, kâğıtlar imzalanır, hastalar hemen dispansere gelirler. Yakın yerden gelenler numara alır, geç kalanlar

Devamı Sayfa 4 de

Milletler arası çalışma teşkilâtı

Yazan :
İstanbul Bölgesi Çalışma Müd.
Bedi SÜNGÜTAY

I — Teşkilâtın maksat ve gayesi :

Milletlerarası çalışma teşkilâtı, barışın idamesi, insanlığın refah ve saadeti için çalışan ve 62 devletin üye bulunduğu Milletlerarası muhtar bir müessesedir. Teşkilâtın maksat ve gayesi bütün dünyada ırk, din, inanç ve cinsiyet farkı gözetmeksizin, çalışma ve yaşama şartlarını islâh etmek, sosyal güveni sağlamak, bu suretle de umumi ve devamlı bir barışın temellerini atabilmektir.

Doğuş ve inkişafı :

Mevzuumuza girmezden evvel bu teşkilâtın doğuş ve inkişafına sebep olan geçmiş asırların Sosyal ve iktisadî karakterini kısaca izah edelim:

18 inci asrın sonlarına kadar cemiyetlerin sosyal ve iktisadî organizasyonu son derece basit bir manzara arzetmekte idi. Batı memleketlerinden 19 uncu yüzyılın iktisadî bünyesi her türlü sosyal ve insani mülâhazaları hiçe sayan serbest rekabet ve rejimine dayanıyordu. Iş hayatında işçi ve müstahdem, işverenle başbaşa bırakılmıştı. Iş şartlarının tanzimi, iş emniyeti, işçi sağlığını koruyan tedbirler, ağır ve tehlikeli işlerde kadın ve çocukların çalıştırılmaması gibi sosyal meselelerin sağlanmasında devletlerin hiçbir hareketi görülmüyordu. İstihsalde emek ve hizmetin yegâne vazifesi sermayenin çoğalmasını teminden ibaretti. Kısaca emek bir ticaret metaı olarak kabul ediliyordu. Devlet otoritesi yalnız âmme hizmetlerinin yürütülmesine inhisar etmiş. İktisadî ve sosyal nizamın düzenlenmesi işi devletlerin dışında bırakılmıştı.

Sosyal adalet prensiplerine dayanmayan bir devletanlayışının ve ticarette aşırı liberal mesleğin hüküm sürdüğü böyle bir cemiyette bilhasa işçi sınıfı derin sefaletlere maruzdu.

19 uncu yüzyılın ortalarından itibaren sosyal meselelerin cemiyet bünyesinden mühim ve derin tahavvülâta yol açıldığını, devletlerin dikkat nazarlarının sosyal ve iktisadî bakımlardan en çok himayeye muhtaç olan işçi sınıfına çevrilmeğe başlandığını görüyoruz. Bu suretle artık modern devletlerde içtimaî adaleti hedef tutan ve iş münasebetlerinde devletlerin nazım rol ifasını icap ettiren bir sosyal politika anlayışı doğmuştur.

İşçilerin çalışma şartlarını islâh etmek, millî kanunlar yapmak, milletlerarası müşterek nizamlar kurmak gayesile ve ilk defa 1890 yılında Berlinde 14 hükûmetin katıldığı umumî bir konferans tertip edilmiş fakat bundan başka müsbet bir netice elde edilememişti. 1900 yılında Pariste (İşçileri Kanunî Şekilde Korumaya Mahsus Milletlerarası Cemiyet) adiyle hususî mahiyeti haiz bir cemiyet kurulmuş, bu yolda inceleme ve propagandalar yapmağa başlanmıştır.

Yine 1906 yılında Bern'de diplomatlardan mürekkep daha resmî bir konferans tertiplenmiş ise de araya giren ikinci dünya savaşı bu konferansların devamına mâni olmuştur.

Devamı Var —

Teftiş Elemanları

Baştarafı Birincide

malin tatbikattaki çok nahoş neticeleri takdir etmiş olacak ki bu gayri mütecanis kütleyi zaman zaman kurslara tabi tutmak lüzumunu hissetmiş ve bundan bir kaç yıl evvel ilk meyanında bulunduğumuz için ilk tecrübelerinin pek te tatminkâr olmadığını söyleyebiliriz.

Esasen kursun ikmalinden bugüne kadar da yetişme bakımından iş müfettişliği ile alâkaları olmayan daha bir çok insan türlü saiklerle iş müfettişliği kadrosuna alınmış bulunmaktadır. Şayet yolsuz, usulsüz hareket bu şekilde devam edip gidecekse daha şimdiden kursların tekrarında bir faide bulunmadığı iddia edilebilir. Çünkü her nevi kurs muayyen bir sahaya mensup insanların yani Formation itibariyle mütecaniz bir kütlenin malûmatlarını tazelemeğe ve yeni bilgilerden bunları faydalandırmağa hizmet edebilir. Yoksa esasen mahdut bir müddete inhisar etmesi icap eden ve hakikatte de böyle olan hiç kurs en ehliyetli hocaların elinde dahi mesleğe yabancı olanları teçhize kifayet etmez. Olsa olsa böyle bir teşebbüs sırf bir iş görmüş olmak arzusunda bulunanları tatmin eder. Çalışma Vekâleti bugünlerde yeni bir kurs daha organize eylemiş bulunmaktadır. Kursun sevk ve idaresi esas itibarile İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Enstitüsüne bırakılmıştır.

Kurs 27/Nisan/1953 Pazartesi günü başlayıp 4/Haziran/1953 de nihayet bulacaktır.

Kursta sıklet merkezi sosyal siyaset ve iktisat tedrisatı teşkil etmektedir. Bundan sonra İşçi sigortaları, İş hukukî idarî bilgiler gelmektedir. Kursa İstanbul ve havalisinden 50 iş müfettişi iştirak edecektir.

Tedrisat sonunda alâkalılar bir imtihana tâbi tutulacak ve çalışma vekilinni işaret ettiğine göre ehliyetsizler teftiş işinden idarî işlere nakil olunacaklardır. Kursta ders görecek müfettişlere muvaffakıyetler temenni ederiz.

İşçinin kâra iştirâk hakkı

Baştarafı İkincide

petinde arttığı müşahede edilmiştir.

Kâra iştirak bugün daha ziyade yüksek memurlar (Anonim şirketlerde müdürler, işletme şefleri ilh..) için varid bulunmaktadır. Bunlar hem yüksek ve itimatlı mevkileri işgal etmeleri dolayısiyle sosyal bakımdan işverenlere daha yakın bulunmakta, hem de iktisadî bakımdan da işletmenin inkişaf ve ilerlemesinde müessir olacak durumdadırlar. Bunlara umumiyetle kârdan muayyen bir yüzde (Tantieme) şeklinde dağıtılır ki biz bu konuyu mevzuumuz dışında mütalea etmekteyiz.

b) Kâra iştirak bahsinde şimdiye kadar yapılan tecrübeler:

İşçilerin kâra iştirakleri problemi daha 1830/40 seneleri arasında İngiltere'de münferit tecrübe ve münakaşalara mevzu teşkil etmiş ve bu husus gerek İngiltere, gerekse de Almanya'da o zamanlarda bile taraftar toplamıştı. Böyle olmasına rağmen bu yeni ücret sisteminin umumî bir alâkaya mazhar olması ancak 1870 sıralarına rastlar. Bu yeni nizam sayesinde işçi ve işverenler arasında iyi münasebetlerin perçinleneceği iddiasını ileri sürenler ve hattâ tekmil sosyal problemlerin halledileceğini ümit edenler bile zuhur etti.

Almanya'da tekmil sosyal siyaset konularının benimsenmesinde büyük rol oynamış olan (Verein für Sezialppolitik = Sosyal siyaset cemiyeti) anketler tertibi suretiyle kâra iştirak fikrini umumî efkâra yaymaya çalıştı. Bu cemiyet mensuplarından Prof. Victer Böhmert hususî şahıslara, işletmelere, anonim şirketlere, cemiyetlere ve gazetelere anket sualleri yollayarak bu fikri umumî efkârda yer ettirme hususunda büyük gayretler sarfetti.

(Devamı Var)

100 LİRA İLE
30 Mayısta
APARTIMAN DAİRESİ,
ARSA
VE
Para ikramiyeleri
kazanabilirsiniz
GARANTİ BANKASI

Bir numaralı dert: Hastane

Baştarafı Birincide

ları da hissetmektedir.

Hastahanenin bir aralık tahsisatının çıktığı söylendi. Bir aralık yersizlikten bahis edildi. Para ve yer meselesi hâl yoluna girdiği günlerde Çalışma Vekili değişti. Ve Sayın Ağaoğlu Çalışma Vekili oldu.

Biz Ankarada bulunduğumuz bir kaç gün içinde Sayın Ağaoğlu ile aşağı yukarı yerin tespitini bile kararlaştırmıştık. Fakat aradan zaman geçti, hiç bir haber çıkmadı. Ve Çalışma Vekili yine değişti.

Yeni Çalışma Vekilini henüz iş yerlerimizi gezemedikleri için yakinen tanıyamadık; fakat enerjik ve prensiplerine sadık, muhterem bir zat olduğunda tanıyanlar hemfikirdirler.

Sayın Vekilden senelerden beri işçi kütlesi üzerinde bir atlama taktiği meselesi, olarak arasıra ileri sürüldüğü söylenen, mevzua artık bir son vererek bu kanaati, silmesini beklemekteyiz.

Çubukluda bulunan ve senelerdenberi boş duran ve Belediyenin muattal bir hâle getirdiği Hidivin köşkü ismile maruf geniş, Koruluklu bir bina var.

Bu bina, mütehassıs Doktorların fikirlerine göre ufak bir tadilâtla, mükemmel bir hastahane olur ve koruluğunun genişliği dolayısiyle istenildiği kadar ilâveler yapılabilinir.

Belediyenin mülkiyetinde bulunan bu yer Belediyeye de âdeta bir yük olmakta zamanla köşk ve koruluk harap olmaktadır.

Yalnız ne zaman burası için hayırlı bir şey düşünülse, belediye derhal bir faaliyete geçer, burasını turistik otel, yahut dinlenme evi, veya bilmem ne yaptıracağını ileri sürer. Neticede o hayırlı teşebbüs geri bırakıldıktan sonra Belediyede hiç bir fiiliyatta bulunmaz.

Biz de bu teşebbüs sıralarında Belediyenin böyle bir kampanya açacağından emin bulunduğumuz için ilgililere hatırlatıyoruz.

Çubukluda kurulacak olan bir hastahane, Üsküdardan Anadolukavağına kadar işçinin kesif bulunduğu yakanın ayni zamanda merkezini de teşkil edecektir.

Manzara itibariyle emsalsiz bir durum arzeden Çubuklu Köşk ve korusunu hastahane haline getirenleri binlerce insan kalplerinde ve hafızalarında yâd edecektir.

Çubuklu fabrikasında mümessil seçimi

Çubuklu Cam Fabrikasında yapılan Mümessil seçimini kazanan arkadaşlar şunlardır:

Halil Tuncay
Hasan Sertel.
Ahmet Demiray

CAM - İŞ : Arkadaşlarımızı tebrik ederiz.

işçinin sağlığı

Baştarafı Üçüncüde

saat 13,30 da İncirköy Fırınının üzerindeki Dispansere gelmeleri kendilerine tebligat yapılır. Bir buçuk saatte 15 hastanın muayenesi bir meseledir. (Anî vak'alar hariç) bir de ağır hastalar, ağır hastalar dereceye tâbidir. Ateş 36 — 37 normal 38. 39. 40 hasta 41 ağır hasta 42 fena. Doktorluk hayli bir mesele herkesin anlayacağı ve aklı ereceği bir meslek değil, amma tahminime göre, bir hastanın hasta olması için muhakkak ateşi olması icap etmez; hasta olarak iş yerinden ayrılan bir hasta muayene olmak için 6 saat beklemeye ne borcu var. Hasta olmayıp da hastalığını bahane ederek iş yerinden ayrılan bir arkadaş mevcut olduğunu tahmin etmem; olsa dahi, yüzde bir çıkar. Onlar da gerek Hekim ve gerekse İşverenler tarafından tanınmış kimselerdir.

İkinci mevzuu ise : Dispanserin Revirinde Hekimler tarafından muntazaman nöbet tutulmaktadır. Nöbetçi olan bir doktor, anî vak'alarda yatağından kalkması ve hasta ile bizzat alâkadar olması icap ederken, Dispanser Hekimlerinden biri, bu sağlık sistemine riayet etmemekte olduğu sendikaya yapılan vaki şikâyetlerden anlaşılmıştır. Gece fazla rahatsız olan bir işçi kendisini muayene ettirmek için sigortadan doktor istetti; uykuda olan doktor, sıhhiyeye kendisinin olmadığını söyletti, sıhhiye hastanın revire gelmesini söyledi ve hasta revire geldi. Sıhhiye bir iğne yaparak hastayı evine gönderdi. Nöbetçi olan doktor yerinden kalkıpda hasta ile ilgilenmedi. Sendika olarak yapılan şikâyette eskidenberi işçilerimizin hizmetinde bulunan ve işçiler tarafından çok sevilen sigorta baş hekimi Sayın Operatör İsmail Hakkı Cansağlar şikâyetlerin resmî yazı ile yapılmasını ve bu gibi hâdiselerle bizzat alâkadar olacağını söyledi.

Üçüncü mevzu hastalara ödenen para meselesidir.

Evvelce istirahat alan işçilerimiz paralarını almak için iş yerlerinden aylık aidatlarını gösterir kâğıtı dispansere götürürlerdi ve bu kâğıtlar bölgeye gider, dosyası geldiğinde para ödenirdi. Aradan bir ay geçerdi, buna bir kolaylık olsun diye dispanser, şimdi istirahat alan bir işçinin raporunu hemen bölgeye gönderiyor, dosyası geldiğinde çalıştığı müesseseden aylık aidatını gösterir kâğıtı getirerek parasını almaktadır, işin garibi bir ayda parasını alan bu defa kırk günde zor alıyor. Aylık kazancı ile geçinen biz işçiler paramızı bir ay sonra alırsak mali durumumuz ne olur, temennimiz şikâyetlerimize maruz kalan bu hâdiselerin genel müdürlükçe nazarı itibara alınarak bir an evvel düzelmesi şayanı arzumuzdur.

Lûtfü AK

MESLEKİ KURSLAR

Baştarafı Üçüncüde

Çap, Rıdvan Cidal, Niyazi Ada, Kadir Alcep, Cemil Kuhey, İlhami Akın, İspiro Pantaris, Mustafa Öz orta derece ile Sabri Yalman da iyi derece ile imtihanı vermişlerdir.

Johnson Matthey et Co. Ltd.
LONDRA
Mümessili-Hans Geelmuyden
VELİ ALEMDAR HAN, NO. 201/202
GALATA İSTANBUL
TELEFON : 43416
HER NEVİ YADIZLAR VE CAM DEKOR MADDELERİ

Her nevi Bileli Rulmanlar Transmisyon Yatak ve Kasnakları Elektrik Motörleri, Kaynak Makinaları ve muhtelif elektrotlar
SKF
BİLELİ RULMANLARI TÜRK LİMİTED ŞİRKETİ
BOZKURT HAN — GALATA